

OZDABIAĆ (17) *vb impf*

o oraz drugie a jasne; w *inf* -dâb- (4) *RejAp*, *RejPos*, *SkarŻyw*, *ZawJeft*, -dab- (2) *KromRozm II*, *GroicPorz*; w pozostałych formach -dâb-.

inf ozdâbiać (6). ◇ *praes 3 sg* ozdâbiâ (3). ◇ *3 pl* ozdâbiają (1). ◇ *praet 3 sg m* ozdâbiâł (2). ◇ *3 pl m pers* -ście ozdâbiali (1). ◇ *fut 1 sg m* będę ozdâbiâł (1). ◇ *imp 2 sg* ozdâbiâj (1). ◇ *2 pl* ozdâbi(a)jcie (1). ◇ *part praes act* ozdâbiając (1).

Sł stp brak, *Cn notuje*, *Linde XVIII w.*

1. *Przystrajac, upiększac człowieka pod względem fizycznym i duchowym; decorare, exornare, ornare Cn [co] (10) :*

ozdabiać czym (2): Tâkże *Cyrrillus/* gđyje *Kâcerze* przyrownawa *nyerządny* *nyewyâłtom* *ktore* *ffâtâmi/* *złotem* y *rozmaîtemi* *przyprâwâmi* *plugâwość* *fwoyę* *ozdabyâya.* *KromRozm I M2v; PaxLiz D2.*

Zwrot: »bladość *lica* *ozdabiać*« (1): *Lecz* *wyście* *Pâni* *Stâra/* *od* *inŹy* *ch* *Źy* *ch* *âli/* *Czym* *też* *blâdość/* *fwoiego* *licâ* *ozdabiâli.* *PaxLiz D2.*

a. *Przystrajac przez dodanie urody, pięknego wyglądu [co] (1) :* *rodzi* *fię* *robaczek* [*jedwabnica*] *co* *iedwab* *z* *Źiebie* *wije/* y *ktory* *wŹy* *tkie* *krole/* *pâny* y *niewiâłty* y *ołtarze* *ozdabia* *SkarKaz 84a.*

b. *Udoskonalać, umacniać moralnie, upiększac cnoty, kunszt językowy [co] (4) :* *zâwždy* *Źie* *pilnie* *Źtârâli* *o* *to/* *âby* *mogli* *Źwiât* *u* *co* *nowego* *poŹtânawiâć/* *â* *ozdabiâć/* *â* *zâcnie* *tym* *wyŹtâwiâć* *myŹli/* *ferce/* y *ony* *rozumy* *Źwoie.* *RejPos 187v.*

ozdabiać czym (3): *PiŹal* *też* *potym* *Zwierzyniec* *Źtanow* *Źlâcheckich* [...] *poćciwie* *krotkiami* *Źwoy/* *ktore* *tylko* *w* *oŹmi* *wirŹzach* *zależâły/* *ozdabiâjąc.* *RejZwierz Aaav; ModrzBaz 2; SkarŻyw 399.*

Szereg: »obdarzac i ozdabiać« (1): *prawdâ* *gdy* *z* *ciemnoŹci* *błędow* *wychodzi/* *bârzo* *wielkimi* *dobrodzieyŹtwy* *obdarza* y *ozdabia* *rzeczy* *człowiecze* y *BoŹkie* [*veritas ... maximis beneficiis afficit et ornat res hominum deorumque*] *ModrzBaz 2.*

W przen (1) :

Szereg: »ozdabiać i ogradzac« (1): *wŹy* *tki* *człõnki* *twe* *zbâwiennym* *znâmieniem* *ozdabiay* y *ogradzay:* *â* *złe* *nieprzyŹtâpi* *do* *ćiebie.* *SkarŻyw 399.*

a. *Udoskonalać język (1) :* *Przeto* *by* *przyŹtâło/* [...] *niewŹtydźić* *Źye* *Źwego* *Ięzykâ/* y *owŹzem* *ij* *ozdabiać* *im* *nawięcey* *być* *może.* *GroicPorz i3.*

c. *Przysparzac sławy i czci [co czym] (2) :* *iakoby* *nie* *tylko* *osobie* *iego* [*kanclerza*], *ktorâ* *on* *zawždy* *poczciwemi* *sprawami* *swemi* y *pozytecznemi* *RP.* *ozdabiâł,* *ale* y *domowi* *iego* [...] *nic* *obelzywego* *nie* *niosło.* *ActReg 108.*

W przen (1) : *Yâkub* *też* *żydom* *nâwroconym* *krotko* *przypomina* *yâko* *żyć/* *â* *cnotliwym* *â* *bogoboynym* *żywothem* *wyârę* *ozdâbyâć* *KromRozm II e4.*

2. *UŹwietniać, dodawać wspaniałości instytucjom, miejscom, rzeczom [co czym] (3) :* *Niezdobcie* *Źie* [*senatorowie*] *mieyŹci* *ktoreŹcie* *zâfiedli* *ale* *godnoŹciami* *Źwemi* *mieifcza* *ozdabiaicie* *PaprUp D3v.*

Zwrot: »Źwiâtobliwem *żywotem* *ozdabiać*« (1): *Ten* *nâ* *tâkiego* *męczeniikâ* *Źtolicę* *wŹtâpiwŹy:* *nie* *mniey* *iâ* *Źwiâtobliwem* *żywotem/* y *Źczyrym* *prawdy* *kazânim/* y *mocnym* *przećiw* *Arryanom* *wyznânim/* *ozdabiâł.* *SkarŻyw 277.*

W przeni (1) :

Zwrot: »ozdabiać słowy« (1): Ia wolę prawdę głupią niż wáfzych chytrósci Náfzładować: którą z was káfdy iefł gotowy Ozdabiać wydwornémi y flodkiémi flowy. *ZawJeft* 36.

3. O działalności Boga obdarzającego człowieka łaskami [kogo, co] (4) :

ozdabiać czym (3): ia [Bóg] rozmnażał będę y błogofławił polá wáfze/ obory wáfze/ fltodoły wáfze/ poćciwofciami będę ozdabiał domy wáfze. *RejZwierc* 192. *Cf Zwroty*.

Zwroty: »ozdabiać przywilejmi« (1): Gdyżechmy iuz flyłzeli iáko Pan tu wierne wyznáwácze flwoie ozdabiać rozlicznymi przywilejmi raczył *RejAp* 92.

»sprawiedliwością ozdabiać« (1): ále go [grzesznika usprawiedliwionego] prawdziwie iego włafną flprawiedliwością [Bóg] ozdabia/ y wlewa nań y ná duflżę iego cnoty przypoione dárow flwoich *SkarKaz* 349a.

Szereg: »bronić i ozdabiać« (1): Słufzna rzecz w tákiego Bogá wierzyć/ ktory ták vmie bronić y ozdabiać flugi flwoie. *SkarŻyw* 179.

Synonimy: **1.** chędożyć, okraszać, piększyć, przystrajać; **2.** zaszczycać; **3.** nagradzać, obdarzać.

Formacje współrdzenne cf ZDOBIĆ.

IM